

Намоз ўқиш тартиби | Ҳадис дарслари (314-дарс)

19:00 / 15.01.2025 3958

Ҳанафий уламолар намоз ўқишнинг қуйидаги тартибини баён қилганлар:

«Қиблага қараб, тик туриб, чўзмасдан «Аллоҳу акбар» деб такбир айтади ва икки қўлининг бош бармоғини икки қулоғининг юмшоқ жойига теккизади. Сўнгра ўнг қўлини чап қўли устига қўйиб, боғлаб, киндиги остига қўяди.

Кейин ичида сано ўқийди:

«Субҳанакаллоҳумма ва биҳамдика ва табарокасмука ва таъала жаддука ва лаа илааҳа ғойрук».

Сўнгра ичида «Аъзу биллаҳи минашшайтонир рожийм. Бисмиллааҳир роҳмаанир роҳийм»ни айтади.

Агар намозхон имомга иқтидо қилган бўлса, санодан бошқа нарсани айтмайди. Чунки у қироат қилмайди.

Якка намозхон кейин Фотиҳа сурасини қироат қилади ва охирида овоз чиқармасдан, «Омин» дейди. Қироатни овоз чиқариб қилса ҳам, «омин»ни ичида айтади.

Фотиҳа сурасидан кейин бошқа бир сура ёки камида уч оят тиловат қилади.

Қироатдан фориф бўлганида такбир айтиб, икки қўлини кўтармасдан, рукуъга боради. Рукуъда болдирларини тик тутган ҳолида икки қўли билан тиззаларини чангаллаб туради. Бошини эгмайди. Орқасини тўғри туттади. Рукуъда турганда камида уч марта «Субҳана Роббиял азийм» дейди.

Кейин ёлғиз намозхон «Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ»ни айтиб, тикланиб бўлганидан кейин «Роббанаа лакал ҳамд» дейди.

Имом фақат «Самиъаллоҳу лиман ҳамидаҳ»ни айтади. Иқтидо қилувчи фақат «Роббанаа лакал ҳамд» дейди.

Сўнгра ўзини ғоз тутиб турганидан кейин такбир айтиб, саждага кетади. Саждага бораётганида аввал икки тиззани, кейин икки қўлни ва икки қўл орасига бошини қўяди. Саждада турганида қўлларнинг панжалари қиблага қараб туриши керак. Шунингдек, пешонаси ва бурни ерга тегиб, қўлтиқлари очилиб, қорни сонларига тегмай туради. Оёқларининг панжалари ҳам қиблага қараб туради. Саждада турганда камида уч марта «Субҳана роббиял аъла» деб, тасбеҳ айтади.

Кейин такбир айтиб, саждадан бошини кўтариб, хотиржамлик билан ўтиради. Ўтирганда икки қўлини оддий ҳолатда икки сони устига қўяди.

Сўнгра такбир айтиб, яна саждага боради ва камида уч марта «Субҳана роббиял аъла» деб, тасбеҳ айтади.

Кейин такбир айтиб, қайта ўтирмасдан ва суянмасдан, ўрнидан туради. Саждадан аввал бошини, кейин икки қўлини, ундан кейин икки тиззасини кўтариб, иккинчи ракъатга туради.

Иккинчи ракъат ҳам худди биринчи ракъатга ўхшайди. Фақат иккинчи ракъатда такбири таҳримий, сано, аъзу ва бисмиллаҳ бўлмайди.

Иккинчи ракъатнинг иккинчи саждасини қилиб бўлганидан кейин чап оёғини ёзиб, унинг устига ўтиради ва ўнг оёғини тик қилиб, панжаларини қиблага қаратиб ўтиради. Ўнг қўлини ўнг сони устига, чап қўлини чап сони устига панжаларини ёйган ҳолда қўяди. Кейин Ибн Масъуд розияллоҳу анҳудан ривоят қилинган ташаҳхудни ўқийди:

«Ат-таҳийяту лиллаҳи вас-солавату ват-тоййибату. Ас-саламу алайка айюҳан-набиййу ва роҳматуллоҳу ва баракатуҳу. Ас-саламу алайна ва ала ибадиллаҳис-солиҳийн. Ашҳаду аллаа илааҳа иллалоҳу ва ашҳаду анна Муҳаммадан абдуҳу ва Расулуҳу».

Ташаҳхудда «Лаа илааҳа»ни айтаётганда ўнг қўлининг бош ва ўрта бармоқларини бир-бирига қўшиб, ҳалқа қилиб, синчалоқ ва номсиз бармоқларини йиғиб туриб, кўрсаткич бармоғи ила саббоба ишорасини қилади.

Агар намози икки ракъатли бўлса, ташаҳхуддан кейин «Аллоҳумма солли ъала» ва «Аллоҳумма барик ъала»ларни ўқийди. Сўнг дуони ўқиб бўлиб, «Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳи», деб, ўнг ва чап томонларига қараб салом беради.

Агар намози уч ёки тўрт ракъатли бўлса, икки ракъатнинг ташаҳхудини тамомлаганидан кейин учинчи ракъатга туради ва худди иккинчи ракъатга ўхшатиб, намозини давом эттиради. Намознинг охирида ўтириб ташаҳхуд, саловот ва дуоларни ўқиб, салом беради.

Эркак кишининг намозидан аёл кишининг намози бир оз фарқ қилади. Фарқлар қуйидагича бўлади.

Аёл киши ўз намозида:

1. Такбири таҳримада икки қўлини елка баробарида кўтаради.
2. Такбир пайтида билакларини енгидан чиқармайди.
3. Икки қўлини кўксига қўйиб, қўл боғлайди.
4. Рукуъда панжаларини ёзмайди.
5. Рукуъда ортиқча эгилмайди.

6. Рукуъда икки чиғаноғини биқинига теккизиб туради.
7. Саждада қорнини сонига теккизиб туради.
8. Ўтирганда оёқларини ёнига чиқариб, ерга ўтиради.
9. Саждада икки чиғаноғини ерга қўяди.
10. Овозини чиқармайди.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 4-жузи асосида тайёрланди.